

Bài 33. VÙNG ĐÔNG NAM BỘ (tiếp theo)

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

– Hiểu dịch vụ là lĩnh vực kinh tế phát triển mạnh và đa dạng, sử dụng hợp lí nguồn tài nguyên thiên nhiên và kinh tế – xã hội góp phần thúc đẩy sản xuất và giải quyết việc làm. TP Hồ Chí Minh và các thành phố Biên Hoà, Vũng Tàu cũng như Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam có tầm quan trọng đặc biệt đối với Đông Nam Bộ và cả nước.

– Tiếp tục tìm hiểu khái niệm về vùng kinh tế trọng điểm qua thực tế vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

– Về kĩ năng, nắm vững phương pháp kết hợp kênh chữ và kênh hình để phân tích và giải thích một số vấn đề bức xúc ở vùng Đông Nam Bộ.

– Khai thác thông tin trong bảng và lược đồ theo câu hỏi gợi ý.

II – MỘT SỐ VẤN ĐỀ CẦN CHÚ Ý

– Về dịch vụ :

Dịch vụ là lĩnh vực kinh tế đa dạng và năng động ở Đông Nam Bộ ; do vậy trong khuôn khổ một tiết học, SGK chỉ chọn một số vấn đề đặc trưng, gồm :

+ Tỉ trọng một số loại hình dịch vụ so với cả nước.

+ Hoạt động xuất – nhập khẩu qua cảng Sài Gòn.

+ Giá trị sản xuất công nghiệp của khu vực có vốn đầu tư nước ngoài.

+ Khái quát về hoạt động du lịch.

Số liệu trong bảng 33.1 cho thấy tỉ trọng của các loại hình dịch vụ : thương mại, du lịch ; số lượng hàng hoá, hành khách vận chuyển ; số máy điện thoại so với cả nước có chiều hướng giảm, nhưng giá trị tuyệt đối của các loại hình đó vẫn tăng nhanh. Điều này còn cho thấy hoạt động dịch vụ ở các vùng khác đang phát triển mạnh lên.

Ba nội dung quan trọng tiếp theo cần được GV hướng dẫn :

Thứ nhất : TP Hồ Chí Minh là đầu mối giao thông quan trọng hàng đầu ở Đông Nam Bộ và cả nước. Bằng nhiều loại hình giao thông (đường ô tô, đường sắt, đường biển, đường hàng không) đều có thể đi đến Thủ đô Hà Nội.

Với cách tương tự, HS có thể thử tìm phương tiện đi đến Đà Nẵng, Nha Trang, Buôn Ma Thuột, Cần Thơ,... Và nói chung, HS có thể tự xác định tuyến đường từ TP. Hồ Chí Minh đến quê hương mình và ngược lại.

Thứ hai : Về vấn đề đầu tư của nước ngoài, HS quan sát hình 33.1 là đã có thể đánh giá được Đông Nam Bộ có sức hút đầu tư nước ngoài rất mạnh mẽ, chiếm 50,1% vốn đầu tư nước ngoài của toàn quốc năm 2003.

Thứ ba : Hoạt động du lịch ở Đông Nam Bộ diễn ra sôi nổi quanh năm. TP Hồ Chí Minh là trung tâm du lịch lớn nhất trong cả nước.

– Về các trung tâm kinh tế và vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

Đông Nam Bộ có ba trung tâm kinh tế lớn là TP Hồ Chí Minh và các thành phố Biên Hoà, Vũng Tàu. Mỗi thành phố đều có cơ cấu kinh tế đặc trưng. Dựa vào các kí hiệu công nghiệp trên lược đồ kinh tế Đông Nam Bộ, HS dễ dàng nhận ra sự khác biệt nói trên.

GV cần lưu ý hai vấn đề :

+ *Thứ nhất* : Vai trò quan trọng hàng đầu của TP Hồ Chí Minh trong phát triển kinh tế dịch vụ ở Đông Nam Bộ.

+ *Thứ hai* : Ba thành phố tạo nên ba cực của tam giác phát triển công nghiệp ở Đông Nam Bộ.

Bảng 33.2 dẫn số liệu về vị trí của Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam so với cả nước. Vùng chiếm 35,2% tổng GDP, trong đó 54,7% GDP công nghiệp, và 60,3% giá trị xuất khẩu.

Số liệu trong bảng trên nói lên tầm quan trọng đặc biệt của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

Phần cuối từng mục trong SGK đều có phần trình bày ngắn gọn về phương hướng phát triển của các ngành dịch vụ và Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam trong thời gian tới.

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Lược đồ kinh tế Đông Nam Bộ.
- Một số tranh ảnh về Đông Nam Bộ.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH DẠY BÀI MỚI

1. Gợi ý dạy mục IV (tiếp theo)

c) Dịch vụ

GV yêu cầu HS đọc bảng 33.1, sau đó gợi ý HS nhận xét về vị trí quan trọng của các ngành kinh tế dịch vụ ở Đông Nam Bộ.

GV tổ chức thảo luận hai câu hỏi về vai trò đầu mối giao thông vận tải của TP. Hồ Chí Minh và tình hình thu hút đầu tư nước ngoài vào Đông Nam Bộ.

GV yêu cầu HS đọc phần viết cuối mục để hiểu về tiềm năng du lịch ở Đông Nam Bộ.

2. Gợi ý dạy mục V : Các trung tâm kinh tế và Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam

GV giới thiệu khái quát ba trung tâm kinh tế ở Đông Nam Bộ, sau đó gợi ý HS tìm các tỉnh, thành phố trong Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam trên bản đồ.

Về vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, GV một lần nữa nhắc lại định nghĩa về vùng kinh tế trọng điểm trong phần tra cứu thuật ngữ cuối SGK. GV yêu cầu HS đọc bảng giới thiệu khái quát về dân số, diện tích và tên các thành phố, các tỉnh trong địa bàn của Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam (cũng có thể xem lại lược đồ các vùng kinh tế Việt Nam, bài 6 trong SGK). GV tập trung sự chú ý của HS vào bảng 33.2 và trả lời câu hỏi viết dưới bảng này.

V – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI KHÓ

– *Tại sao tuyến du lịch từ TP Hồ Chí Minh đến Đà Lạt, Nha Trang, Vũng Tàu quanh năm nhộn nhịp ?* Là câu hỏi cần được HS trả lời theo các nội dung : về vị trí địa lí, TP Hồ Chí Minh là trung tâm vùng du lịch phía nam ; Đông Nam Bộ có dân số đông, có thu nhập cao ; các thành phố này có cơ sở hạ tầng du lịch rất phát triển (khách sạn, khu vui chơi giải trí), bãi biển đẹp ; quanh năm ấm và ánh sáng mặt trời ; khách du lịch đông.

– Để làm bài tập 3, GV yêu cầu HS đọc kĩ câu hỏi, sau đó dùng máy tính để tính giá trị % theo từng chỉ tiêu : diện tích, dân số và GDP của vùng kinh tế trọng điểm so với 3 vùng kinh tế trọng điểm của cả nước (3 vùng kinh tế trọng điểm = 100%). Có thể vẽ biểu đồ cột, biểu đồ tròn. Để nhận xét biểu đồ và vai trò quan trọng của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. HS cần xem lại các bài về vùng Đông Nam Bộ.